

31.1.2024

A9-0014/141

Leasú 141

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Teideal 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Togra le haghaidh **RIALACHÁN** Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha **nua** áirithe agus a **mbia agus a mbeatha, agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2017/625** (Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

Togra le haghaidh **TREOIR** Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha **níos nuai** áirithe **um ionramháil** agus a **dtáirgí** (Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/142

Leasú 142

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(1a) Féadfaidh orgánaigh bheo, bídis scaoilte isteach sa chomhshaol i méideanna móra nó beaga chun críoch turgnaimh nó mar tháirgí tráchtála, atáirgeadh a dhéanamh sa chomhshaol agus thar theorainneacha náisiúnta, rud a dhéanfaidh difear do Bhallstáit eile. D'fhéadfadh éifeachtaí scaoilte den sórt sin ar an gcomhshaol a bheith dochúlaithe^{1a}.

^{1a} Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/143

Leasú 143

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 1 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(1b) Chun an tsláinte phoiblí agus an comhshaol a chosaint, is gá aird chuí a thabhairt ar rialú a dhéanamh ar na rioscaí a bhaineann le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe (OGManna) isteach sa chomhshaol^{1a}.

^{1a} Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/144

Leasú 144

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 1 c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(1c) Faoin gConradh, ba cheart gníomhaíocht an Aontais a bhaineann leis an gcomhshaol a bheith bunaithe ar an bprionsabal gur cheart bearta coisctheacha a dhéanamh^{1a}.

^{1a} Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/145

Leasú 145

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 1 d (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(1d) Is prionsabal ginearálta de dhlí an Aontais é prionsabal an réamhchúraim lena gceanglaítear ar na húdaráis atá i gceist, i gcomhthéacs sonrach fheidhmiú na gcumhachtaí a thugtar dóibh leis na rialacha ábhartha, bearta iomchuí a dhéanamh chun rioscaí sonracha a d'fhéadfadh a bheith ann don tsláinte phoiblí, don tsábháilteacht agus don chomhshaol a chosc, trí thosaíocht a thabhairt do na ceanglais a bhaineann le cosaint na leasanna sin thar leasanna eacnamaíocha.

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/146

Leasú 146

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 1 e (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(1e) Tá tábhacht ar leith ag baint le prionsabail eiticiúla a aithnítear i mBallstát a urramú. Féadfaidh na Ballstáit gnéithe eiticiúla a chur san áireamh nuair a scaoiltear OGManna d'aon ghnó nó nuair a chuirtear ar an margadh iad mar tháirgí.^{1a}

^{1a} Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/147

Leasú 147

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha
(COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(2a) Mar sin féin, tá na próisis a úsáidtear sa chisgineas agus san inghineas mar an gcéanna leis na próisis i dtrasghineas, eadhon seichimh bhreise géinte a chur isteach. Ina theannta sin, d'fhéadfadh teorainneacha a bheith ag baint leis an linn géinte a úsáideann gnáthphóraitheoirí faoi dhálaí praiticiúla, ar teorainneacha iad atá in easnamh i linn géinte ar féidir iad a shaothrú trí aistriú géinte díreach (agus, b'fhéidir, arís agus arís eile) ar fud cúlraí géiniteacha éagsúla agus dá bhrí sin a tháirgeann plandaí nach dócha go bhfaighfear iad trí ghnáthmhodhanna pórúcháin.

Or. nl

Leasú 148**Anja Hazekamp**

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil**A9-0014/2024****Jessica Polfjärd**

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán**Aithris 3***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún**Leasú*

(3) Tá taighde poiblí agus príobháideach ar siúl go leanúnach ar TGNanna a úsáid a raon níos leithne de bharr agus de thréithe i gcomparáid leis na barra agus leis na tréithe sin a fhaightear trí theicnící trasghéineacha a údaraítear san Aontas nó ar bhonn domhanda³³. ***Áirítear*** leis sin plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh galair phlandaí agus lotnaidí, plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh éifeachtaí an athraithe aeráide agus struis chomhshaoil, éifeachtúlacht fheabhsaithe ó thaobh na gcothaitheach agus na húsáide uisce, plandaí ag a bhfuil táirgeachtaí agus frithsheasmhacht níos airde agus saintréithe cáilíochta feabhsaithe. ***Leis na cineálacha plandaí nua sin, in éineacht le hinfheidhmeacht measartha éasca agus tapa na dteicnící nua sin, d'fhéadfaí tairbhí a sholáthar d'fheirmeoirí, do thomhaltóirí agus don chomhshaoil. Dá réir sin, tá an acmhainneacht ag TGNanna rannchuidiú le spriocanna nuálaíochta agus inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip³⁴ agus na Straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc'³⁵, na Bithéagsúlachta³⁶ agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide³⁷, leis an tslándáil bia dhomhanda³⁸, leis an Straitéis Bhithghéilleagair³⁹ agus le***

(3) Tá taighde poiblí agus príobháideach ar siúl go leanúnach ar TGNanna a úsáid a raon níos leithne de bharr agus de thréithe i gcomparáid leis na barra agus leis na tréithe sin a fhaightear trí theicnící trasghéineacha a údaraítear san Aontas nó ar bhonn domhanda³³. ***Is é an toradh a bhíonn air seo ná gealltanais maidir le*** plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh galair phlandaí agus lotnaidí, plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh éifeachtaí an athraithe aeráide agus struis chomhshaoil, éifeachtúlacht fheabhsaithe ó thaobh na gcothaitheach agus na húsáide uisce, plandaí ag a bhfuil táirgeachtaí agus frithsheasmhacht níos airde agus saintréithe cáilíochta feabhsaithe.

huathriail straitéiseach an Aontais⁴⁰.

33 Féadfaidh léargais agus réitigh a eascraíonn as tionscadail taighde agus nuálaíochta ***arna gcistiú ag an Aontas*** i leith straitéisí pórúcháin plandaí cuidiú le haghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann le brath, an inrianaitheacht agus an bharántúlacht a áirithiú, agus an nuálaíocht a chur chun cinn i réimse na dteicnící géanómaíocha nua. Cistíodh breis agus 1 000 tionscadal faoin Seachtú Clár Réime agus faoin gclár comharba Fís 2020, agus infheistíocht de bhreis agus 3 bhiliún Euro i gceist. Tá tacaíocht ó Fhís Eorpach do thionscadail taighde chomhoibríocha maidir le straitéisí pórúcháin plandaí ar siúl go leanúnach freisin, SWD(2021) 92.

³⁴ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal The European Green Deal [An Comhaontú Glas don Eoraip], COM/2019/640 final.

³⁵ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal A Farm to Fork Strategy for a fair, healthy and environmentally friendly food system [Straitéis Ón bhFeirm go dtí an Forc le haghaidh córas bia atá cóir, sláintiúil agus neamhdhiobhálach don chomhshaol], COM/2020/381 final.

³⁶ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2030: An dúlra a thabhairt ar ais inár saol, COM/2020/380 final.

³⁷ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an

33 Féadfaidh léargais agus réitigh a eascraíonn as tionscadail taighde agus nuálaíochta ***arna gcistiú ag an Aontas*** i leith straitéisí pórúcháin plandaí cuidiú le haghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann le brath, an inrianaitheacht agus an bharántúlacht a áirithiú, agus an nuálaíocht a chur chun cinn i réimse na dteicnící géanómaíocha nua. Cistíodh breis agus 1 000 tionscadal faoin Seachtú Clár Réime agus faoin gclár comharba Fís 2020, agus infheistíocht de bhreis agus 3 bhiliún Euro i gceist. Tá tacaíocht ó Fhís Eorpach do thionscadail taighde chomhoibríocha maidir le straitéisí pórúcháin plandaí ar siúl go leanúnach freisin, SWD(2021) 92.

gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal Forging a Climate-Resilient Europe – the New EU Strategy on Adaptation to Climate Change [An Eoraip a fhorbairt sa tslí go mbeidh sí athléimneach – Straitéis Nua an Aontais Eorpaigh maidir le hOiriúnú don Athrú Aeráide] COM(2021) 82 final

³⁸ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal An tSlándáil bia a choimirciú agus athléimneacht na gcóras bia a neartú, COM (2022) 133 final; Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta na Náisiún Aontaithe (FAO), 2022, Gene editing and agrifood systems [An modhnú géanóim agus córais agrairbhia], an Róimh, ISBN 978-92-5-137417-7.

³⁹ An Coimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht an Taighde agus na Nuálaíochta, A sustainable bioeconomy for Europe – Strengthening the connection between economy, society and the environment: [Bithgheilleagar inbhuanaithe don Eoraip – An ceangal idir an geilleagar, an tsochaí agus an comhshaol a neartú]: straitéis bithgheilleagair nuashonraithe, Oifig na bhFoilseachán, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130>

⁴⁰ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Trade Policy Review - An Open, Sustainable and Assertive Trade Policy [Athbhreithniú ar an mBeartas Trádála – Beartas Trádála Oscailte, Inbhuanaithe agus Teanntásach] COM(2021)66 final.

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/149

Leasú 149

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 8 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(8a) Ba cheart measúnú riosca comhshaoil cás ar chás a dhéanamh i gcónaí sula n-eiseofar é. Ba cheart dó freisin aird chuí a thabhairt ar na héifeachtaí carnacha fadtéarmacha a d'fhéadfadh a bheith ag baint leis an idirghníomhaíocht le OGManna eile agus leis an gcomhshaol.^{1a}

^{1a} Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

Or. nl

31.1.2024

A9-0014/150

Leasú 150

Anja Hazekamp

thar ceann an Ghrúpa The Left

Tuarascáil

A9-0014/2024

Jessica Polfjärd

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Togra le haghaidh rialachán

Aithris 10

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(10) Ba cheart cuspóirí reachtaíocht an Aontais maidir le OGM a bheith sa chreat dlíthiúil le haghaidh plandaí TGN freisin, chun ardleibhéal cosanta a áirithiú do shláinte an duine agus ainmhithe agus don chomhshaol **agus chun dea-fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú le haghaidh na bplandaí agus na dtáirgí lena mbaineann, agus aghaidh á tabhairt ar shainiúlacht phlandaí TGN an tráth céanna. Leis an gcreat dlíthiúil seo, plandaí, bia agus beatha, arb iad **plandaí, bia agus beatha ina bhfuil, atá comhdhéanta de nó a tháirgtear as plandaí TGN** agus as táirgí **eile** ina bhfuil nó **atá comhdhéanta de phlandaí TGN ('táirgí TGN')**, **ba cheart forbairt agus cur na bplandaí, an bhia agus na beatha sin ar an margadh a chumasú** chun rannchuidiú le cuspóirí **nuálaíochta agus inbhuanaitheachta** an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip agus na straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc', na Bithéagsúlachta agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide agus **chun feabhas a chur ar iomaíochas earnáil agraibhia an Aontais ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal domhanda.****

(10) Ba cheart cuspóirí reachtaíocht an Aontais maidir le OGM a bheith sa chreat dlíthiúil le haghaidh plandaí TGN freisin, chun ardleibhéal cosanta a áirithiú do shláinte an duine agus ainmhithe agus don chomhshaol, **i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim agus prionsabal na hAon Sláinte Amháin, le haghaidh na bplandaí agus na dtáirgí lena mbaineann,** chun rannchuidiú le cuspóirí inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip agus na straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc', na Bithéagsúlachta, **na straitéisí maidir le Truailliú Nialasach** agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide agus **an Phlean Gníomhaíochta um tháirgeadh Orgánach.**

Or. nl

